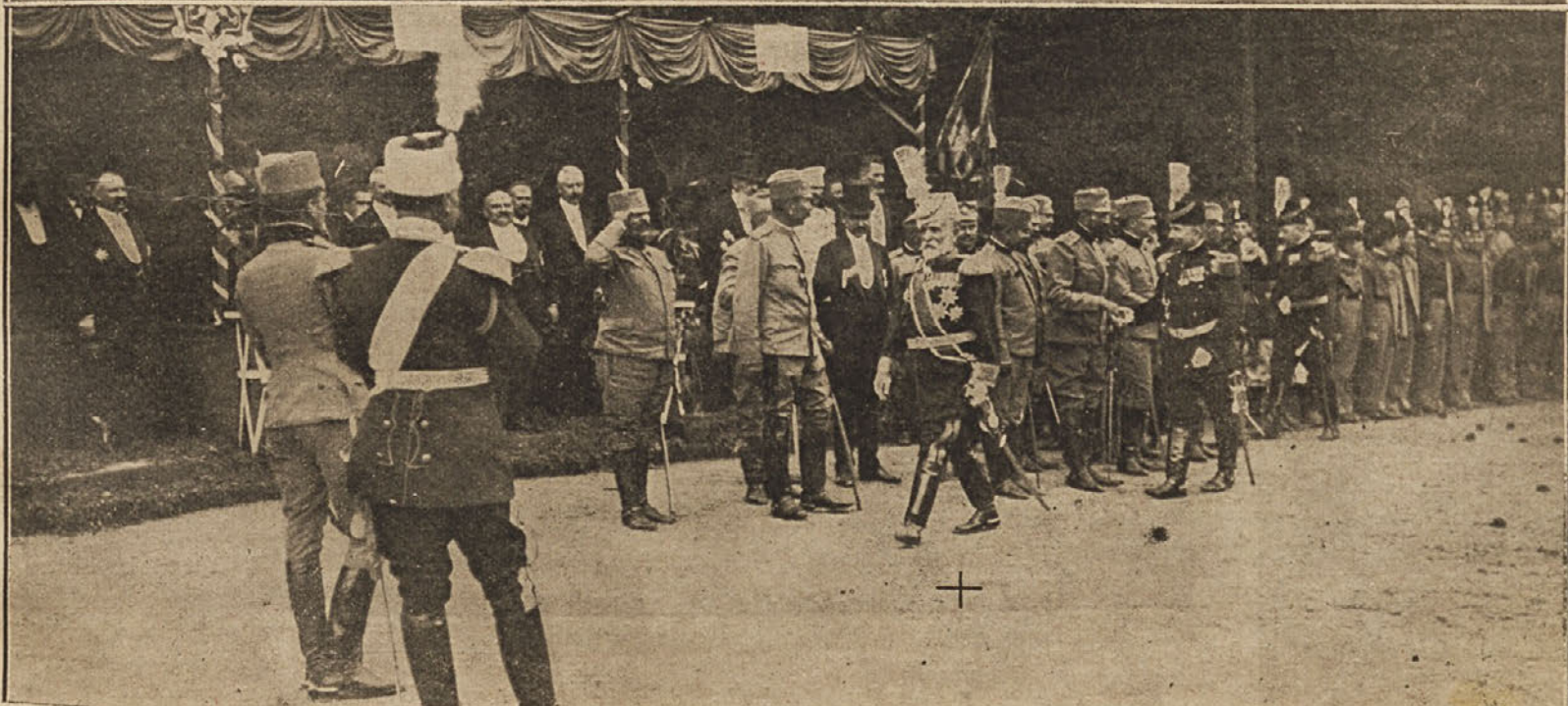
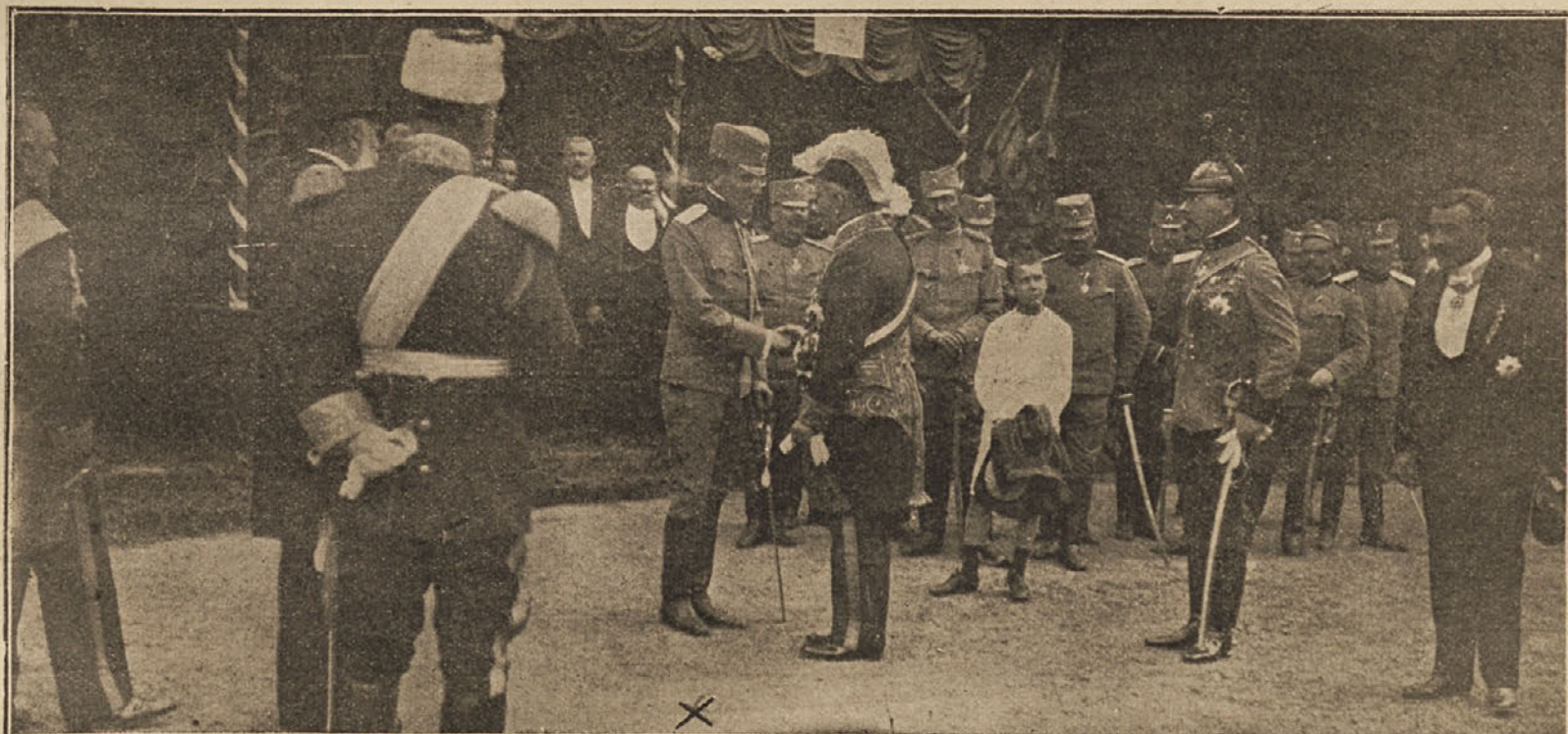

V Ljubljani, v četrtek, dne 11. septembra 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3-50 " fr. 7.— " fr. 14.—		Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.		Oglasnina za 6 krat deljene petitne vrste enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.	
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron.	Štev. 37.	

Belgrajske slavnosti povodom odkritja Karagjorgjevega spomenika.

Zgoraj: Avstrijski poslanik se pokloni srbskemu prestolonasledniku Aleksandru (X). Spodaj: Vojvoda Putnik (+) prihaja na slavnostni prostor.

V. GERBIČ:

Morilec.

(Bosanska slika.)

Zvoni zvonec,
Čoban*) čuva ovce ...

Sveže zelenje je krasilo prirodo. Mlada vesna je bila prihitela v krajino in pritisnila na svoje grudi grič in gaj. V svežem pomladnem zraku so se razkošno širile prsi, iz sveže razorane zemlje je puhtela sladkost. „Cin-cin-cin-cin!“ je zvenelo med grmovjem na pašniku. Oven-vodja je hodil semtertja in mulil sočno travo, ki je silila radovedno proti sinjemu nebu; za njim pa so drle ostale ovce, kamorkoli se je genil. Petrček, osemletni čoban, je skakal, vriskal in pel, kakor da nosi nebesa v malem srčecu. Cin-cin-cin-cin ... Petrček je sedel na grčavo korenino mogočnega hrasta, ki se se ni bil vzdramil iz zimskega spanja, potegnil iz nedri svojo frulo**) in začel svirati ... „Pucaj frulo, dvojce na troje, jer me mila moja ne voli ...“ Kakšno veselje, kolika zadovoljnost je žarela z otročjega lica! Saj pa je tudi razkošno spomladi na paši, sredi pisanega cvetja, pod širokim nebeškim svodom, prost, popolnoma prost, brez vseh skrbi ... In mili Petrček je pozabil popolnoma na svojo dolžnost, paziti na ovce. „Pucaj frulo, dvojce na troje ...“ Cin-cin-cin-cin ...

Ko se je Petrček nekoliko zavedel, je zvenelo cin-cin že daleč doli pod gričem. Prestrašil se je silno: kaj, če so zašle ovce v ozimino! Gazda***) Uroš je strašno hud človek, gotovo ga zatoži očetu. Joj, to bi bilo toče! Petrček se je nehote prijel za plat pokore in zdirjal po griču navzdol.

„Ej ... ho-ho ... eeej, čuj ... lisec! Hodi sem! Hohoho-ho! Peter te kliče! ... Ali si čul!“ tako je kričal Petrček med dirom, toda oven tam sredi sočne ozimine se ni zmenil za pastirčkovo stisko in njegovo prestrašeno kričanje. Pridno je mulil sočno zelenjavo, in vseh dvesto ovac mu je delalo družbo. Petrčku je bilo vroče in mraz, solze so se mu udrle po licu, in ves zasopel je hitel k ovnu. Joj, joj, to bo toče! Toče ...

„Cin-cin, cin-cin!“ Z največjo težavo je zvlekel Petrček svojeglavnega ovna, ki mu je teknil prepovedani sad tako dobro, z ozimine na staro pot, in vse ovce so mu sledile pokorno. No, hvala Bogu in vsem svetnikom, škode ni veliko in nihče ni videl ovac. Sedaj pa le hitro proč s tega kraja skušnjave.

Toda Petrček se je uštel v svoji nadi. „Ej vražji sine!“ mu je zagrmelo na ušesa kakor tromba sodnjega dne. „Ali se tako pazi na ovce, da uhajajo v škodo? Jaz ti pokačem, pasja zalega, kaj se pravi spati na paši ali pa ovce zanalašč poditi v njive ...“

Petrčku so kar odrevenele noge, usta so se mu povsila in široko odprte oči so zrle prestrašeno v obraz gazde Uroša, ki je bil ves črn od jeze.

Gazda Uroš, korenjaški, širokopleči štiridesetnik, se ni menil za osuplost malega pastirja. Pograbil ga je kratko in malo za vrat in ga treščil ob tla; eksekucija se je pričela. Joj, joj, toča! Revez Petrček se je zvijal kakor črvček pod besnimi udarci koščene roke in sunki težko okovanih opankov. Zaman je prosil in zatrjeval, da se je zgodilo po nesreči in da se ne bo nikoli več. Gazda Uroš je rohnal in se penil od jeze; in Petrček se je branil čimdalje manj in ječal vedno tiše ... Gorka kri mu je oblivala obraz ...

*) pastir.

**) pastirska dvojna piščal, na katero igrajo Bošnjaki jako spretno.

***) gospodar.

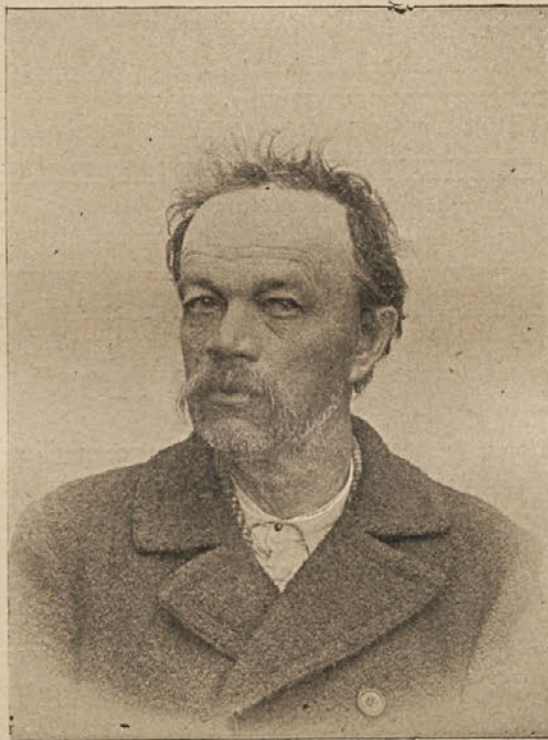
„Cin-cin, cin-cin!“ je zvenelo po vasi, ravno ko je oznanjal muezin z lesenega minareta poldne. „Cin-cin, cin-cin!“ a Petrček ni vodil svojih ovac, gazda Vaso je vlekel ovna-vodjo za roge.

„Hej Savo! Cuj!“ je klical Vaso pred posestvom Petrčkovega očeta. „Stopi ven in vzemi ovce, ki sem ti jih pripeljal domov.“

Na kapiji*) se je prikazal Savo. Začuden je pogledal soseda in vprašal:

„Kako pa to, da goniš ti moje ovce? Kje pa je Peter, ki jih je pasel?“

„Ne vem komšijo***)“, je odgovarjal Vaso. „Našel sem jih doli pri vroči vodi, čisto same. Zaman sem klical Petra, in ko ga ni bilo z nobene strani, sem prijel ovna za roge in sem ga pripeljal, da se ti ovce ne razgube.“

Odkritje Flegeričevega nagrobnega spomenika in spominske plošče na rojstni hiši: Slovenski pesnik in pisatelj Božidar Flegerič, rojen v Vobrancih (Slovenske Gorice) dne 30. januarja 1841, umrl dne 9. junija 1907.

„Bog povrni, komšijo!“

Vaso je odkorakal naprej, Savo pa je pognal majaje z glavo ovce v ogrado. Cudno se mu je zdelo, da bi Petrček, ki je bil vedno vesten pastir, zapustil čredo in odšel drugam.

Savo je stal dolgo zamišljen pod kapijo. Kje je vendar Peter? Zakaj se ni vrnil? Morda se mu je pa kaj pripetilo? Saj ni Petrova navada, potikati se okoli.

Ravno se je namenil gazda Savo, da gre iskat svojega sinka, ko je zavil okoli ogla stari Nurza aga. V rokah je držal malo, onemoglo telesce in upil že od daleč s hripavim glasom:

„Hoho, gazda Savo! Grdo so ti izdelali sina; revež komaj diše! Ves je polomljen in krvav!“

Oče je stal v trenutku poleg age.

„Kaj? Kdo? ... Peter! ... In kdo, kdo ga je pobil?“

„Ne vem, komšijo! Ne vem!“ je hitel brezzobi Nurza. „Tam v polju pod gričem sem našel črvčka, ležal je ves v krvi, kakor mrtev. A diše, diše, hudega ne bo. Po hodžo***) pošlji; Murat je pametna glava; on ga spravi takoj spet na noge!“

Mati je ihtela nad Petrčkom in mu izmivala s hladno vodo kri z obraza, ostali

*) glavna vrata v plotu, ali zidu, ki obdaja poslopja enega posestva; nad njim je vedno mala streha.

**) sosed.

***) mohamedanski svečenik.

otroci so molčali s strahom in gledali ranjenega bratca, oče pa je slonel med vrati in premišljal: „Kdo, kdo? ...“ Veseli Petrček je bil vedno njegov ljubljeneč.

Male grudi so vzdihnile globoko, celo telesce se je streslo in skaljene oči so se prestrašeno odprle. Ustnice so vztrepetale v veliki skrbi: „Ovce ...“

„So doma, Petrček, so doma!“ Oče je planil k malemu trpinu. „Pri Kristovih ranah, povej mi, kdo te je pretepel tako nečloveško!“

„Gazda ... Uroš ... Ovce ... so šle v škodo ...“ Izmučene oči so se zaprle in spet je objel mrak Petrčkovo dušo.

„Kot mi pomozí sv. Sava, moj patron! K orožnikom pojdem, v mesto, in ga naznamim!“ Gazda Savo je potisnil turban niže na čelo in odhitel z doma ...

Večer se je rdečil na zahodu, ko je hitel z orožniške postaje proti domu. Skrb mu je spešila korake. Bog ve, kaj se je zgodilo med tem doma! Samo da ne bi bil Petrček umrl ... No, morda pa ne bo tako hudo, morda si je predstavljal v prvem trenutku vse prečno. Le hitro naprej; srce se mu ne umiri, dokler ne bo pod svojim krovom, dokler ne pogladi Petrčkove ročice ...

Med tem so se pomikali iz vasi trije možje. Spredaj je stopal z dolgimi koraki gazda Uroš, za njim pa dva soseda; namenjeni so bili v mesto, kjer je bil drugi dan pazar. V Urošu je še vedno kipela kri. Vest o njegovem neusmiljenem činu se je raznesla kmalu po vsej vasi, in ker Uroš ni bil posebno priljubljen zaradi svoje divje narave, so slišali vaščani s zadovoljstvom, da je šel Savo takoj v mesto k orožnikom. Tudi Urošu je prišla ta vest do ušes in ga strašno raztogotila. Tako torej! Ne samo, da trpi škodo na njivi — ta beračija ga gre celo ovaditi, da je pretepel paglavca po vsej pravici! In zdaj bo imel še opraviti s sodnijo ... Prokleta golazen! Njega ovaditi, njega, ki je najpremožnejši svobodni kmet v okolici! No, naj le počaka Savo, tudi on se zna braniti. Takoj pojde napraviti protiovado zaradi škode; in še to poreče, da se je zgodila škoda namenoma, z vednostjo očeta. „Le počakaj mrha! Na tvoje povelje so se pasle ovce v moji ozimini. Tako se pogovorimo. Videli bomo, kaj poreče sodnik.“ Gazda Uroš je godrnjal še dolgo in stiskal pesti v slepi jezi.

Nesreča je nanesla, da se je vračal Savo ob istem času in po isti poti domov. Ko ga je zagledal Uroš od daleč, je kar zavrelo v njem. Zatulil je divje, kakor ranjen tur, strgal izza pasa dolg bosanski nož in zdirjal proti Savu.

„Pasji sine! Ti si me ovadil! Tu imaš, tu!“ Zamahnil je z nožem, da ga pobije. A Savo ni bil strahopetec. Prijel ga je s trdno roko za pest in že sta se držala križem. Nastala je divja borba. Prsi ob prsih sta hropla in se premetavala po tleh ...

Soseda, ki sta šla za Urošem, sta odrevenela v prvem trenutku, ko je zarohnel in zdirjal naprej. Ko pa sta zagledala borbo, sta stekla tja, da razdružita ljuta moža. Samo še pet korakov, pa sta pri njih ... V tem pa se je dvignil Savo, ki je ležal na Urošu, in si obrisal s težko roko potne srage s čela. Uroš je grebel s petami in prsti vlažno zemljo, oči so mu steklenele in se obračale pod čelo, iz hropečih ust se mu je valila krvava pena — v tilniku pa mu je tičal lastni nož, in njegova konica je bila prilezla skozi goltanec ...

*) trg, semenj.

Središče: Vrsta treh hiš ob cesti. Na desni najstarejša hiša v trgu, z letnico 1774.

Soseda sta obstala v nemi osuplosti. Savo ju je pogledal, obrisal roko ob čašire in dejal zamolklo, z žalostnim glasom:

„Kizmet...“ To rekši se je obrnil in izginil kmalu v bližnjem gozdu.

Vest o ubojstvu se je razširila bliskoma po mestu in okolici. Vsi orožniki so morali takoj v službo, da poiščejo ubeglega Savo in zastražijo mrtveca, dokler ne pride sodnijska komisija. Savo pa je izginil, kot bi se bil vdrl v zemljo. Nikjer ga niso mogli najti...

Bilo je že pozno zvečer, ko je razkladal orožniški nadporočnik naši družbi vso zadevo.

„Saj ga tudi ne dobimo,“ je končal. „Srbe poznam dobro; Srb je zvit. Po noči, v gozdu, ga ne izsledijo; jutri zjutraj pa je lahko že čez mejo.“

„Zakaj bi bežal?“ so ugovarjali nekateri. „Kar je storil, je bilo v silobranu.“

„Silobran ali ne silobran,“ je zavrnil nadporočnik. „Savo ve, da je morilec in da bo zaprt kot tak; in zato bo rajši zbežal čez mejo. Veš kaj!“ se je obrnil proti meni. „Predno greva spat, piješ pri meni še čašo čaja. In tudi vi, gospod adjunkt, če vam je drago. Pa dobro žganje imam doma, to je zdravo pred počitkom.“

Vstali smo, oblekli suknje, poplačali večerjo in pijačo in se napotili v nadporočnikovo stanovanje, ki je ležalo koncem mesta nasproti orožniške postaje.

V nadporočnikovi sobi smo se počutili kmalu kaj udobno. Jaz sem vzel v roke staro gitaro, zapalil cigareto in začel ubirati akorde. Adjunkt je sedel poleg mene na zofo in začel peti narodno pesem: „U Stambulu, u Stambulu sitno popijeva...“ Nadporočnik mu je basiral in se sukal pridno okoli samovarja, kjer je potihoma godel krop. Čisto prijetno smo se počutili, in niti zmenili se nismo, da poteka čas in da kaže kazalec na uri že eno čez polnoči.

V tem se mi je zazdelo, da slišim trkanje na okno. Bili smo namreč v pritličju. Da, ne motim se, nekdo trka na okno in šipe zvone. Pristopil sem in vzdignil zaveso, misleč, da je kak znanec. V temi sem videl nerazločen obraz z omotanim turbanom.

„Nadporočnik!“ sem se obrnil v sobo. „Nekak Bošnjak želi govoriti s teboj. Trka na okno.“

Nadporočnik je stopil k meni in pogledal v temino; nato je poklical slugo in mu velel, naj praša, kaj želi oni človek. Kmalu se je vrnil sluga in javil, da mož ne pove, kaj ga je privedlo, marveč trdi, da mora govoriti z nadporočnikom samim.

„Pripelji ga noter!“

Kmalu je stopil nočni gost med nas. Obstal je, potegnil turban z glave in se poklonil:

„Božji blagoslov, gospoda!“ je dejal; nato je iztegnil skrižane roke proti nad-

poročniku: „Tu imaš, da bo že enkrat pri kraju!“

Nadporočnik je pogledal došleca, potem naju dva, zmajal z glavo in se zasmejal:

„Ne razumem te, kume! Kaj pa hočeš!“

„Tu imaš! Ukleni me!“

„Ukleniti? Jaz? Zakaj?“

„Jaz sem oni, ki je ubil popoldne gazdo Uroša,“ je dejal došlec mirno. „Prišel sem, da me zapreš!“

Vri trije smo ostrmeli. Nekaj strašno trpkega je stisnilo goltanec meni in ostalim. Nadporočnik se je prvi otresel osuplosti in dejal:

„Priatelj, zakaj se ne javiš nasproti, na orožniški postaji?“

„Saj sem se, dobri effendija! A nihče se ni oglasil, ko sem trkal. Ker sem pa vedel, da stanuješ tukaj, in videl luč, sem se oglasil pri tebi.“

„Sedi!“

Prišlec je prekrizal noge in sel na tla tik poleg vrat. Nadporočnik je ukazal slugi, naj pridejo orožniki in odvedo siromaka v zapor. Nekaj časa je bilo vse tiho;

natoga je vprašal nadporočnik iznova:

„Ali ti je žal, da si ga ubil!“

„Nič mi ni žal effendija!“ je odvrnil mož s trdnim glasom. „Ali on mene, ali jaz njega. Pobil mi je sina tako, da jedva ozdravi. Boljše je, da leži tam zunaj... Če bi se vrnila prilika, — ubil bi ga drugič. Zdaj pa naj me obesijo, če hočejo...“

Kmalu nato je korakala temna postava uklenjena med dvema orožnikoma proti zaporom.

Odkritje Karagjorgjevega spomenika v Belgradu.

V drobni ljudski knjižici „Črni Jurij“ imamo tudi Slovenci popisano življenje onega moža, ki je pred 109 leti po dolgih stoletjih robovanja zopet dvignil zastavo srbske svobode, premagal Turke v krvavih bojih in ustanovil sedanjo silno in nezmagljivo Srbijo. Ta mož je bil Karagjorgje, čigar duh je hitel z duhom Marka Kralje-

Središče: Kurišče rimske hiše pri Središču.

Središče: Pesnik Štefan Modrinjak.

viča pred zmagujočimi srbskimi vojskami od Kumanova in Bitolja do Bregalnice, Karagjorje, praded sedaj vladajoče rodbine Karagjorgjevičev, kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra. O priliki slavnostnega povratka srbske armade, o katerem smo poročali v zadnji številki, so odkrili temu narodnemu junaku na belgrajskem Kalemegdanu veličasten spomenik; primernejši trenotek se pač ni mogel ponuditi za to odkritje!

Ves Belgrad je bil v zastavah in slavlolikih. Na Kalemegdanu so bile postavljene roče obite lože za vladno, kraljevo rodbino, diplomate in druge dostojanstvenike. Po vkorakanju armade se je pripeljal v avtomobilu najprej kralj, nato knez Arsen in vojvoda Putnik, slavni srbski vojskovodja, in v tretjem princa Pavel in Gjorgje; prestolonaslednik in vojni minister sta bila dospela že prej. Kralj je najprej objel prestolonaslednika ter mu pripel zlato medaljo za hrabrost; nato je zavzela kraljeva rodbina svoja mesta v bogato okrašeni loži — pred ložo pa se je nastavila cela armada fotografov, katerih enemu se imamo zahvaliti za sliko, ki ju objavlja današnji „Ilustrovani Tednik“ o tej pomembni slovesnosti. Pred spomenikom je sedel pod cerkvenim „nebom“ ob asistenci mnogih svečnikov metropolit Dimitrije v sijajni cerkveni opravi; on je otvoril slavje z zanosnim govorom, v katerem je naslikal preteklost, sedanost in bodočnost Srbstva in pomen Karagjorgja ter zahvalil Boga, ki je pomagal narodu dovrešiti po njem započeto delo.

Po metropolitovem govoru so padla ob gromu topov zagrinjala — Karagjorgje je stal pred svojim narodom. Kralj Peter se je dvignil s svojega sedeža, približal se spomeniku, in ko je godba odsvirala kraljevsko himno, je izpregovoril približno takole: „Odkrivajočemu spomenik svojega deda mi je prva beseda — beseda zahvale srbski vojski, ki je s svojo iniciativo in svojimi darili postavila svojemu ustvaritelju

ta spomenik. Srbska vojska je postavila ta spomenik na svoje kosti in na svojo kri. Sledila je poti, po kateri je hodil on, srečnejša še in pripravljenejša od njega, in je tako povrnila Srbstvu srbske zemlje. Njegova duša se raduje ob pogledu na njene uspehe. Živela srbska vojska!“ Gromovito klicanje je odgovorilo temu nagovoru kralja Petra, ki je položil srebrn venec na vznožje spomenika; spet so zagrmeli topovi, spet je zaorila kraljevska himna. Nato je govoril vojni minister Božanović, ki je omenil, da je ravno na tem mestu, kjer se dviga zdaj njegov spomenik, prodrli Karagjorgje pred 107 leti na čelu svojih vojnih tovarišev v belgrajsko trdnjavo. Poprosil je končno župana, da naj sprejme kot predstavitelj srbske prestolnice v zaščito ta spomenik, ki ga je postavila srbska armada svojemu očetu. Za vojnim ministrom je govoril belgrajski župan Ljuba Davidović, ki je prevzel v imenu mestne občine spomenik, slavil Karagjorgja, delo njegovih naslednikov in junaštvo srbskega naroda ter zaključil svoj govor z besedami: „Pred tvojim spome-

Emile Oliviert: Francoski državnik Emile Oliviert, ki je bil ministrski predsednik ob izbruhu vojne med Francijo in Nemčijo l. 1870.

nikom, veliki vodja Karagjorgje, so zbrani danes tvoji vnuki in pravuki, kralj srbski s svojim domom, predstavljajo srbskega naroda, ki si ga tolikanj ljubil, junaška srbska vojska, s katere junaštvom si se tako dičil in ponašal; zbrali so se, da se ti poklonijo in zaroté, da hočejo čuvati narodno svobodo kot najdražje blago na svetu ki si nam ga zapustil ti, veliki naš vodja.

Izdajatelj „Brivca“: G. Miloš Kamuščič, znani tržaški narodni boritelj zadnjih tridesetih let.

Samo tako bomo vredni tvojega blagoslova, velika srbska duša!“

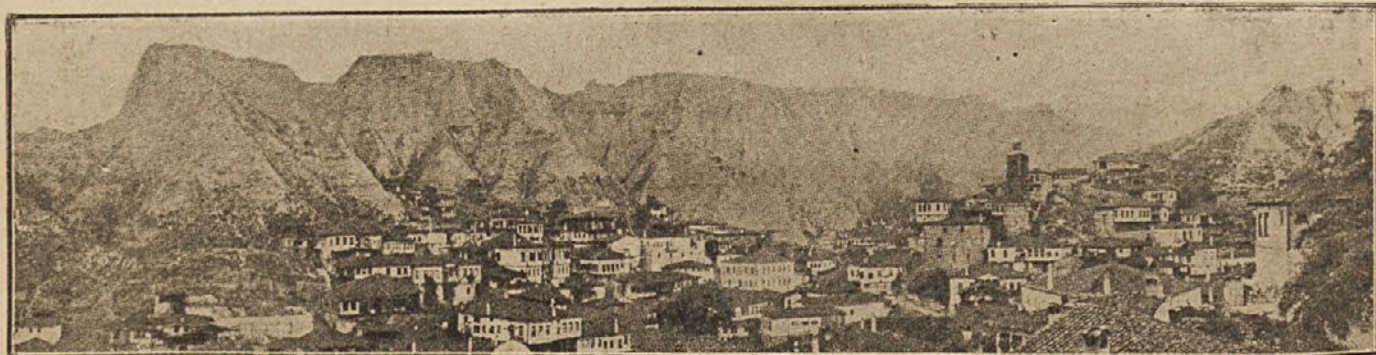
Nato se je pridružil ob znožju spomenikov venec venecu, dokler ni vzrastla slavnemu junaku cela cvetoča grmada; med venci je bil tudi eden s slovenskim napisom in dva hrvaška z napisom v latinici: „Osloboditelju Karagjorgju“ in „Srpskoj vojski osloboditeljici“. Po končani svečanosti so zopet zagrmeli topovi na trdnjavi; kralj s svojim spremstvom se je odpeljal ob veličastnih zvokih srbske himne in klicanju navdušene množice po brezkončnih špalirjih garde, Sokola, „Dušana Silnega“ in vojaštva. Sledilo je defiliranje vojske pred kraljevim dvorom; na čelu je jahal prestolonaslednik Aleksander — v oblakih cvetja, ki se je vsipalo nanj od vseh strani. Vsa vojska je bila v cvetju kakor da se vrača s pravljicnih vrtov: konji, vojaške čepice, topovi, cevi pušk, vse je sijalo v šopkih, in tla, koder je hodila vojska, so bila nepretrgana cvetoča preproga. In tako je bilo odkritje Karagjorgjevega spomenika v resnici krasen in vreden zaključek težke, a slavne dobe, iz katere se vrača zdaj zmagoviti srbski narod na torišče mirnega napredka. —

Slovenskim roditeljem v premislek.*)

Slovenski očetje in matere! Bliža se začetek novega šolskega leta, bliža se trenotek, ko bo stal marsikateri izmed vas pred vprašanjem: kam z otrokom — v slovensko ali nemško šolo? Dolžnost vsakega poštenega Slovenca in vsakega poštenega slovenskega lista je v tej usodni uri, da vam svetuje odkrito in nujno: Slovenskega otroka ne v nemško šolo! Slovenskega otroka v slovensko šolo! To je prva in največja zapoved za vse dobre slovenske roditelje — zapoved, ki je ne more izpremeniti noben pomislek na svetu.

Zakaj dajejo nekateri nezavedni in nespametni slovenski roditelji svojo deco v nemške

*) Ta spis smo prejeli od preprostega slovenskega kmeta z jezikovne meje; popravili smo ga samo slovniško, da ga moremo priobčiti vsem rojakom za zgled narodne značajnosti.

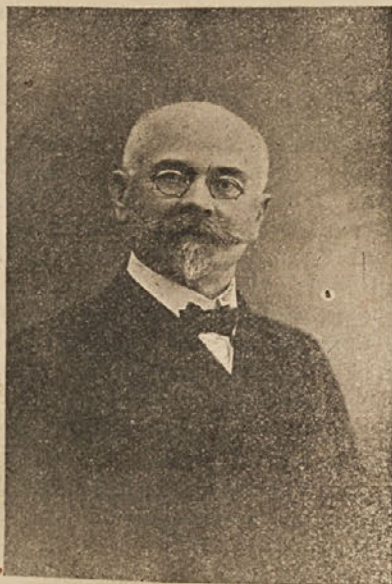
Samomor mesta Melnika: Nekdaj cvetoče grško mesto Melnik v Makedoniji, ki so ga lastni prebivalci požgali pred svojo izselitvijo v Grčijo, da ne bi ostali pod bolgarsko vladno.

učne zavode? Najpogosteje zato, da bi se naučila nemški. Kako jalova je ta pretveza! Slovenski otrok, ki ne zna besedice nemški, se v samonemški šoli ali sploh ne bo dobro naučil tujega jezika, ali pa bo zato pozabil svoj materinski jezik in spoštovanje do svojega naroda. Toliko nemščine, kolikor je potrebuje v poznejšem življenju, se nauči vsak človek tudi v slovenskih šolah in vzlasti pozneje, ko jezik nekaj časa praktično rabi; poleg tega pa

Petindvajsetletnica „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“: Fran Kocbek, ustanovnik „Zaveze“.

naj bi pomislil vsak slovenski oče in vsaka slovenska mati, da znanje nemščine ni edino zveličavno. Noben Slovenec ne bi potreboval na svojih tleh nemškega jezika, ako bi se vsak Slovenec zavedal, da stoji na svoji zemlji, in izvrševal napram tujcu svoje gospodarske pravice — svojo narodno dolžnost! Tega, da silijo v obmejnih krajih narodni nasprotniki naše rodilje ponekod z najpodlejšimi sredstvi, naj vpišejo svoje otroke v nemške šole, pa se ne sme plašiti noben pošten slovenski mož, nobena pošena Slovenka. Katera korist je tako velika, da bi smela oče in mati prodati zanjo najdražje, kar imata na svetu — svojega otroka?

Petindvajsetletnica „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“: Luka Jelenc, predsednik „Zaveze“ od 1895 dalje.

Slovenski rodilji! Ali še niste opazili, kako jemlje nemška šola mladim srcem ljubezen do naroda in vneto zvestobo do narodne stvari? Ali niste opazili, kako se ohlade taki nesrečneži — izdani po lastnih stariših! — napram rodnemu ljudstvu, in kako jih najdemo v poznejšem življenju prav gotovo med narodnimi mlačneži, ako ne celo med narodnimi nasprotniki? Mari ne boste hoteli vi, slovenski rodilji, da po-

stane vaš otrok enkrat človek, ki bo pobijal, kar ste vi branili, in zaničeval, kar je bilo vam posvečeno? Nikdar ne! In verjemite: človek, ki izgubi ljubezen do naroda, izgubi značaj; narodna zvestoba, ljubezen do domovine, je tista krepost, ki najbolj povzdiguje človeka. Nič mu je ne more nadomestiti; v komur ugasne ona, ugasne tudi vse drugo, kar je lepega in poštenega v človeškem srcu. Ali boste hoteli, da postane vaš otrok malopriden in breznačaje? Nikoli!

Slovenski očetje, slovenske matere! Naš narod se razvija čilo in močno — čas je tu, ko lahko zadošča samemu sebi in osreči vsakega pojedinca. Našim narodnim nasprotnikom ne preostaja drugega, kakor to, da poizkušajo zapeljati vas, pošene slovenske rodilje, k najgršemu izdajstvu — k prodaji lastne krvi, k ugonobljenju nedolžnih duš vaše lastne dece. Ako izpostavite to svojo deco nevarnosti narodne smrti, pomagajte onim, ki hočejo pogin vsega vašega naroda; ako zavrnete njihove zločinske poizkuse, ohranite svoje otročice narodu in jeziku svojih dedov, ravnate kot dobri Slovenci in pošeni ljudje, in vaša zvestoba bo blagoslovljena enkrat — v dnevih sreče in zmage, ki jih pričakuje narod od svoje mladine — od vaših sinov in vaših hčera.

Slovenski rodilji! Dajte svoje otroke v slovensko šolo!

Naše slike.

Odkritje nagrobnika Božidarju Flegeriču se je izvršilo predzadnjo nedeljo pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah. Množica ljudstva, ki se je nabrala od vseh strani, se je udeležila najprej slavnostne maše, katero je služil pokojnikov prijatelj g. Canjko, katehet na učiteljski v Varaždinu. Po cerkvenem opravilu so se valile velike množice ljudstva na pokopališče k odkritju nagrobnega spomenika z napisom: † Tukaj počiva večni popotnik Slovenskih goric, pesnik in pisatelj slovenski, Božidar Flegerič, roj. 30. I. 1891, umrl 9. VI. 1907. Postavili pesnikovi prijatelji in znanci. Gosp. Canjko je govoril slavnostni govor. Nato je zapel moški zbor neko Flegeričevo pesem; s tem je bila dopoldanska slavnost končana. Popoldanski del slavnosti se je nadaljeval na Flegeričevem domu v Vordancih; predsednik pripravljalnega odbora g. Sinko je pozdravil vse goste; slavnostni govornik g. profesor dr. Ilešič je proslavljal pokojnika kot literata, ki se je zavedal, da naša domovina ni samo slovenska zemlja med Muro in Dravo, temveč da sega daleč čez Dravo in Savo, tja do turških mej, kratko rečeno, da je naša domovina povsod, kjer se govori slovanski jezik. Nato so odkrili spominsko ploščo od črnega granita, na kateri stoje besede: Dom pesnika Božidarja Flegeriča, roj. 30. I. 1841, † 9. VI. 1907. — Tudi na domu se je zbrala velika množica Flegeričevih častilcev. Prišli so gosti iz Ljubljane, Varaždina, Ormoža, Maribora in Gorice, ljudstvo iz sesednjega Medžimurja, Huma, Sv. Miklavža in od drugod. Pri banketu je napil mladinski pisatelj A. Kosi odličnim gostom, nakar so sledile še druge napitnice, med njimi profesorja dr. Križana iz Varaždina, bivšega sošolca in podpornika našega Flegeriča, nad 70-letnega starčka, ki se je spominjal Božidarja kot svojega sošolca. Opisal je nadalje varaždinsko gimnazijo tiste dobe, ki nam je vzgojila toliko slavnih mož: Vraza, Cafa, Rajca, Trstenjaka, Murka i. dr. Slavnost je v vsakem pogledu lepo uspela. — Pesnikov domači kraj se prišteva okolici Središča; zato prinašamo ob tej priliki serijo srediških slik. Kdor se želi poučiti natančneje

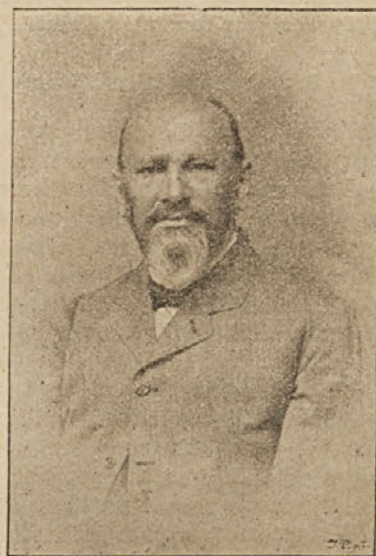
o tej zanimivi postojanki severne Slovenije, bo čital s pridom knjigo prof. Fr. Kovačiča „Trg Središče, krajepis in zgodovina“, ki se dobi pri županstvu v Središču.

Samomor mesta Melnika. Grkom odrekajo marsikatero krepost; zaradi ene pa jih hvalijo vsi narodi in vsi tujci, ki so jih imeli priliko spoznati. Ta krepost Grkov je njih brezmejno, fanatično domoljubje in njih strastni narodni ponos. V čem bi se mogel pokazati ta ponos sijajneje, nego

Petindvajsetletnica „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“: Vojteh Ribnikar, predsednik „Zaveze“ 1892—1895.

se je razodel v radovoljnem poginu Melnika? Bilo je to makedonsko mesto na levem bregu Strume — mesto s čisto grškim prebivalstvom. Kakor priča naša slika, je bilo naravnost krasno po svoji prirodni legi; procvitali sta v njem obrt in trgovina, kakor povsod, kjer si ustvari Grk domačijo. Pri sedanji delitvi Makedonije pa je padel Melnik pod bolgarsko žezlo; nobena prošnja ni pomagala prebivalcem — matriška država jih ni mogla vzeti pod okrilje. In kaj so storili Melničani? Pobrali so vsak najpotrebnejše in se pripravili k izselitvi; nato so se zbrali in zapalili mesto na vseh vogalih. Od daleč, morda od ondot, kjer je stal naš fotograf v srečnih časih

Petindvajsetletnica „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“: Dr. Tomaž Romih, predsednik „Zaveze“ 1890—1892.

Melnika — so gledali, kako žre ogenj njihova bivališča, kako se ruši domačija v pepel. In ko je bil cvetoči Melnik samo še okajeno pogorišče, so se obrnili in napotili korake proti svobodni Grčiji — siromaki, toda nepodjarmljeni. . .

25 letnica „Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev“. Jugoslovani imamo malo organizacij, ki bi po svojem pomenu dosegale učiteljsko „Zavezo“, in njena 25

letnica, ki jo je proslavila dne 7. t. m. v Ljubljani, je bila pomemben narodni god. K tej slavnosti prinašamo danes nekaj slik, ki ilustrirajo pred vsem zgodovino „Zaveze“; slike s slavnostih samih in podrobnejše poročilo pa dobe čitatelji s prihodnjo številko.

Emile Olivier. V Saint-Gervaisu na Savojskem je umrl v sivi starosti mož, ki je nosil v svojem srcu enako bridke spomine, kakor jih bo nosil poslej dr. Danev na Bolgarskem. Ta mož je bil znani politik Emile Olivier, ki je predsedoval francoskemu ministru ob koncu vlade Napoleona III. Pod njim je izbruhnila za Francijo tako ne-

satelj „Brivca“ od l. 1896 do 1902. Miloš Kamušič se prišteva po pravici prvobornemu tržaškemu Slovincu; danes živi kot zasebnik pri sv. Ivanu pri Trstu.

NOVICE.

Kam naj spravim svojo hčer? — tako se vprašuje pred začetkom šolskega leta marsikateri oče in marsikatera mati. In zares je težka stvar, dati otroka v mesto na šolanje ter ga zaupati neznanim ljudem. Zasebna oskrba in zasebno nadzorstvo je — če še tako vestno — vedno pomanjkljivo v

kraljevini Srbiji. Vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, ki se nahajajo danes v Ameriki, bi imeli prostora v sami Stari Srbiji. In naj bi jih bilo še dvakrat toliko, vse eno bi se lahko še naselili v sami Stari Srbiji. A ta zemlja je — zlato samo, obdarjena z vsem prirodnim bogastvom; plodovita polja, nedotaknjena od pluga, bogate planine, nedotaknjene od se-kire. A ta zemlja je — duša sama, naseljena od najboljših naših ljudi, ki hrepene po bratu Srbu, Hrvatu in Slovencu. To ni hladna tujina, — to je stara dedovina naša; po njej je kraljevič Marko oral ceste, po njej je Damjan Jugović sejal belo pšenico, po njej je Ljutica Bogdan okopaval divne vinograde,

Zadaj stoječi od leve na desno: Česnik (Knežak na Krasu), Rajšp (Ormož), Križman (Dornberg, Goriško), Brinar (Gotovlje pri Celju), Gnus (Dol pri Hrastniku), Luznar (Primskovo pri Kranju), † Petnar (Ljubljana), Gangl (Idrija), Rus (Kranj); spodaj sedeči od leve na desno: Šega (Radovljica), Sabadinova (Trst), Nerat (Maribor), Jelenc (Ljubljana), Berginec (Sežana), Dimnik (Ljubljana).

Petindvajsetletnica „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“: Upravni odbor „Zaveze“ ob njeni petindvajsetletnici.

srečna vojna z Nemčijo, ki je dala Nemcem zmago pri Sedan, Francozom pa republiko in — posredno — tudi ves dobiček, ki ga je umel zajeti francoski narod iz te svoje bridke izkušnje. Emile Olivier je zatislil oči z zavestjo, da ostavlja Francijo prerojeno, pripravljeno, in zmožno, končati bodočo vojno z nemškim sosedom slavneje in srečneje.

Izdajatelj „Brivca.“ Ime tega nekdanjega satiričnega lista je znano do malega vsakomur; manj rojakov pa pozna njegovega izdajatelja, Miloša Kamušiča. G. Miloš Kamušič se je rodil dne 11. septembra 1852 na Vrbovlju v zapadnih Brdih na Goriškem. Postal je učitelj in bil prvi stalni vodja Ciril-Metodove šole pri Sv. Jakobu v Trstu. Vodil je ta zavod od 1889—1903 in učakal, da se je razvil pod njim v petrazrednico; hkrati je bil vodja vseh otroških vrtec na Tržaškem. „Učiteljski Tovariš“ je objavil v prilogi njegov kratki „Navod vrtnarici“. Kamušič je bil v svoji dobi markantna oseba med tržaškimi Slovenci, vnet rodoljub, vedno vesel šaljivec in velik gromovnik na političnih zborovanjih; bil je predsednik in odbornik mnogih društev, obenem pa izdajatelj, urednik in pi-

kakem pogledu. Najbolje ukrenejo torej slovenski starši, ako zaupajo svoje deklice vzornemu slovenskemu dekliškemu penzionatu „Mladiki“, ki je naš prvi zavod te vrste. Pojasnila itd. pri vodstvu „Mladike“, v Ljubljani.

Redilna svojstva sira. Ako primerjamo redilno vrednost sira z našim najvažnejšim živilom, ki vsebuje beljakovine, t. j. z mesom, najdemo, da premorejo celo puste vrste sira do dvakrat toliko beljakovin kakor pusta govedina, katere 1 kilogram premore 180 g beljakovin, dočim jih je v 1 kilogramu pustega sira 410 g. To razmerje se nekoliko izpremeni pri polumastnih in mastnih vrstah sira; švicarski sir je n. pr. ravno tako bogat masti kakor beljakovine: v 1 kilogramu je okroglo 300 g beljakovin in 300 g maščobe. Vidi se torej, da so mastni siri sila redilni. Seveda je treba priznati, da morajo biti ljudje s slabim želodcem oprezní v zavzivanju sira; v obče pa nam dokazuje baš to živilo, kako zelo se motijo oni, ki mislijo, da je edina izveličavna jed na svetu — meso.

Naši listi v Ameriki priobčujejo tale oklic: V Stari Srbiji je prostora še za pol-drugi milijon prebivalcev, ki bi lahko prav tako komodno živeli, kakor se živi sedaj v

po njej je Miloš Vojnović pasel svilerumene črede, na njej je nekoč popevala srbska vila in cvetela srbska knjiga... Pojdi tjakaj, Hrvat brate! Pojdi tjakaj, Slovenec brate! To je naše gnezdo, ki z istim kopnenjem pričakuje zlate roke jugoslovanskega delavca, kakor je pričakovalo ostrega meča srbskega vojaka. Ostavite globoke ameriške rudnike, ker vas kliče visoko Ovčje Polje! Zapustite prašne ameriške pustinje, ker vas zove plodovita Metohija! Okrenite ledja ameriškim mestom, ker vas kliče dehteče Kosovo polje! Nazaj v staro gnezdo naše! Oni bratje Hrvati, Slovenci, ki niso ameriški državljani in ki se nameravajo naseliti v Stari Srbiji, naj se prijavijo na naslov: „Narodna Odbrana 810. Washington Street, Gary, Ind.“ Zemljo bodo izseljenci dobili brezplačno, denar je edino potreben za zgradbo hiše in gospodarskih poslopij in za vložke v gospodarstvo.

Slovenska koža je po ceni! — Iz Tolmina poročajo o prav čednem zgledu oficirskega človekoljuba. Domobranski stotnik Marek se je začutil v vojnem stanju, ker se mu pastir Gašperček, slaboumen starček, ni hotel umekniti s svoje „gmajne“. Namesto da bi ga odpravil izlepa ali makar s pomočjo par krepkih fantov, je navalil nanj na konju

Slike o slavu 25letnice „Zaveze avstr. jugosl. učiteljskih društev“ in o skupščini CMD v Domžalah priobčimo v prihodnji številki.

kakor junak sveti Jurij na zmaja, ter mu zadal dva ostra udarca po glavi. Tolminsko prebivalstvo ugiblje zdaj, kakšno plačilo zadene hrabrega moža: povišanje ali medalja.

Neprijetno je res, če pride gost v hišo, pa mu ne moreš z ničemer drugim postreči, nego s slabo kavo. Da torej ne prideš v tem oziru nikoli v neprijetno zadrego, kupuj Kolinsko kavno primes, kajti ona napravi najizvrstnejšo kavo, ki mora vsakemu, tudi največjemu sitnežu, ugajati, kajti kava, kateri je pridejana Kolinska kavna primes, ima najprijetnejši vonj, najboljši okus in najlepšo

Petindvajsetletnica „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“: Armin Gradišnik, ustanovnik „Zaveze“.

barvo. — Omenjamo tudi, da je Kolinska kavna primes tudi edino res domače blago te vrste. — Pazite pri nakupovanju na varstveno znamko „Sokol“, ker le v zavitkih s to varstveno znamko je pristna Kolinska kavna primes!

Kdor hoče obogateti, naj čita današnji zelo zapeljivi oglas glavnega zastopstva češke industrijske banke v Ljubljani, glede turških srečk.

Samo mati ve, kakšne skrbi dela hrana dojenčka, ako materinega mleka, najboljša otroške hrane nič ni zadosti. Kolikrat si mati ne ve pomoči, kaj naj da otroku. Vestna mati pa ne dela poskusov, ampak poseže po zaupanju vrednem, davnoslavnem preparatu kakor je Nestlé-jeva moka za otroke in veselila se bode presenetljivih uspehov. Poučna knjižica o otrokovem negovanju in poskušajo Nestlé-jeve moke za otroke se dobiva popolnoma zastonj pri: tvrdki Henri Nestlé, Dunaj, I., Biberstrasse 82.

Poslano. Ne dolgo tega sem bil v Mariboru po opravku. Imel sem nekaj ur časa. Hotel sem nakupiti nekaj blaga za mojo družino. Ko sem hodil po mestu in si ogledal izložbe, sem se čudil, da nisem našel nobene slovenske trgovine. Klicali so me sicer v vsako trgovino v slovenščini, a napise nad vhodi sem videl samo — nemške. Odločil sem se, da ne kupim nič; kar zagledam slovenski napis J. N. Šostarič. Ogledam si to trgovino. Videl sem najlepše blago razstavljeno. V trgovini si nakupim raznega blaga za obleke, platno, srajce, predpasnike itd. Bil sem z blagom in postrežbo zelo zadovoljen. Priporočam občinstvu tvrdko J. N. Šostarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5. Vredna je, da se jo priporoča!

Gospodarstvo. Prvo stremljenje vsakega gospodarja mora biti blagostanje v družini in preskrba za starost. Dolžnost vsakega družinskega očeta, najsi bo odvisen od kakršnegakoli zaslužka, mora biti, da zagotovi s svojimi prihranki sebi in svoji rodbini prihodnost. Najpripravnejši, najmodernejši in najidealnejši način varčevanja se doseže z življenjskim zavarovanjem, katero vsakemu najtopleje priporočamo. Kot posebno kulanto in

kot prvo slovansko zavarovalnico na avstrijskem jugu priporočamo banko „Slavijo“, katera tudi dovoljuje stalno nameščenim uradnikom pod zelo ugodnimi pogoji posojila. Z vsakršnimi pojasnili radevolje in nemudoma postreže generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Steckenpferd-lilijinomlečno mli

prej ko slej neutrno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

28. nadaljevanje.

Toda bližina Soluna jim je potrebna zaradi ugodnih zvez z Albanijo, zaradi tega, ker hočeta Arnava nedvomno poiskati par ljudi zastopstvo, in končno zato, ker morajobiti ti ljudje oboroženi. Po železnici ne morejo bežati neopaženo, in tudi ne bi prišli daleč, ker ne vozi v tiste kraje. . . Sklepam torej zanesljivo, da se pokaže v Solunu vsaj eden — Ali Kemal sam ali brat njegov.

„Prav imaš,“ je pokimal Dušan in dodal še: „Pa tudi če ne stopi v Solun niti ta, niti oni — mi se tam opremimo in počakamo par dni. Ako bi se izkazalo potrebno, pošljemo Marka in Jankovića v kraje, skozi katere morata Arnava, ako hočeta priti domov; nič ni lažjega, kakor dobiti ljudi izmed naših, ki bodo pazili in nas obvestijo, ako zapazijo kaj sumljivega. Štiriinavajset ur nato, ko stopimo na solunska tla, imamo svojo policijo po vsej Makedoniji, in še malo zanesljivejšo od turške. Lahko pa si izberemo tudi drugo pot. . .“

„In ta je?“ je prašal poročnik Wheeler.

„Ako počakamo v Soluni toliko časa, kolikor ga potrebujejo navadni parniki, ki vozijo tjakaj iz Carigrada, pa ne dočakamo ničesar, lahko pustimo v nemar vse drugo in krenemo naravnost proti Kemalovemu rojstnemu kraju. Spotoma ojačimo svojo vojno moč, in če me vse ne vara, zalezemo razbojnika tik pred vrati njegove kule, kadar se vrne nič hudega ne sluteč in misleč, da je že varen pred našo in božjo kaznijo. . .“

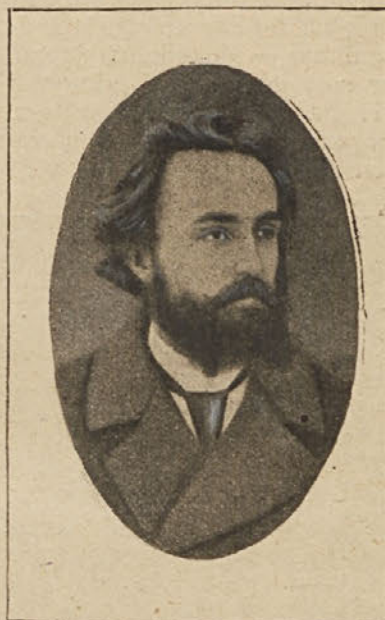
„Potem bi vedel jaz še nekaj zanesljivejšega,“ se je oglasil Estournelle.

„In to je — ?“ so prašali navzoči z napetostjo.

„Storimo oboje; potem nas usoda ne more ukaniti, in dvoma ni, da se konča naš pohod s popolnim uspehom. . .“

„Ta pogovor se je vršil v trenutku, ko je plula „Florida“ mimo rta Posidi; zavila je proti severu — bili so v solunskem zalivu.

„Zdaj je ena popoldne,“ je dejal Ivan Dušan. „Pred večerom bomo v Solunu. . . Kdo ve, ali dovolj zgodaj, da lahko ukrenemo še nocoj kaj v prilog svojim načrtom? . . .“

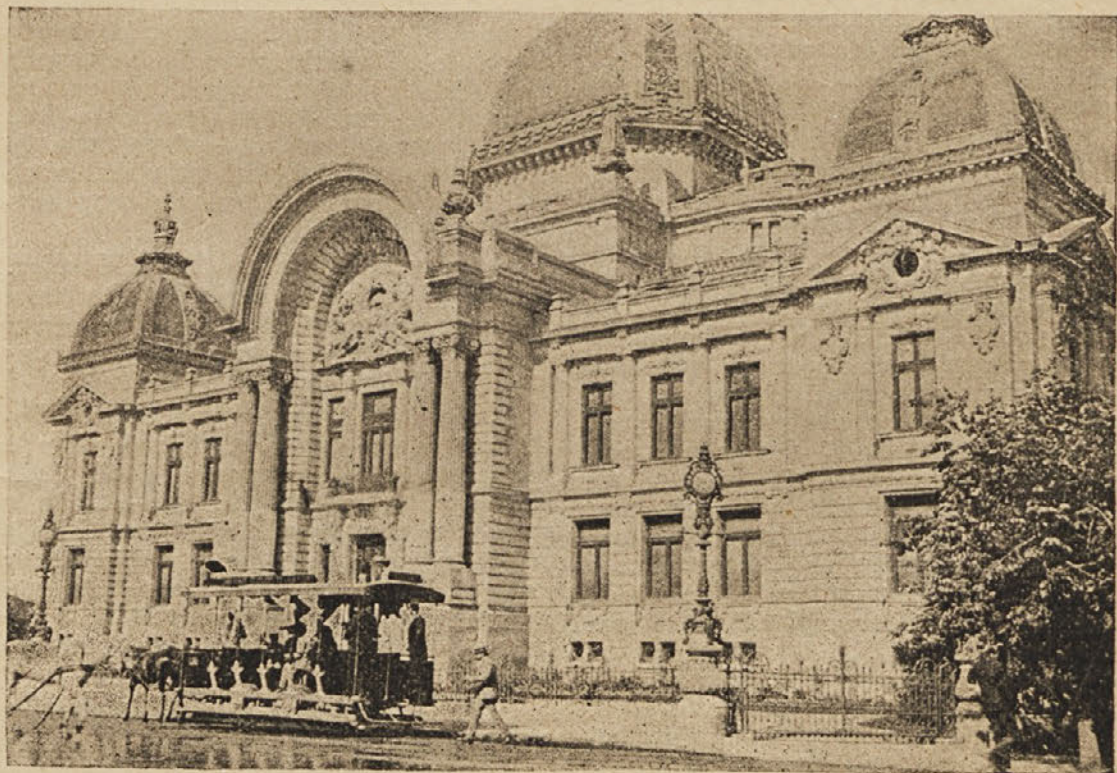
Petindvajsetletnica „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“: Anton Brezovnik, ustanovnik „Zaveze“.

„Kaj pravite, Mr. Brown?“ je prašal Dušan Amerikanca. „Koliko časa vozi ladja odtod do Soluna?“

„Na srečo vam lahko postrežem z odgovorom. Običajni parniki rabijo pet ur — če vozijo brzo, tudi manj. S „Florido“ bomo potrebovali največ pčile štiri ure, ako se ne zgodi kaj posebnega.“

„Zdaj je ena. . . še štiri ure. . . ob petih smo tam,“ je računal Ivan sam pri sebi. „Od petih do noči. . . do trde noči. . . je čas, ki ga porabimo lahko za rekognosciranje. Ali ne, Dušan?“ se je obrnil k pobratimu in mu razložil svojo misel.

„Kako pa da,“ je odgovoril ta. „Znanje s krajevnimi razmerami je povsod dragoceno. Tudi Marko mi je že govoril nekaj sličnega. . .“

K sklepu bukareškega miru: Palača romunskega parlamenta.

„V Solunu dobimo svoje ljudi,“ je zamrmral Marko.

„Kako svoje?“ je zategnil Ivan.

„Komite; sigurno jih je nekaj skritih v tem mestu...“

„Solun“, je pojasnil Dušan prijatelju in vsem ostalim, ki so bili pristopili, radovedni na predmet tega razgovora — „Solun, je dver Makedonije, kotla, v katerem vre vsa vrazja brozga sovražnih interesov. Turško nasilje se bori tu z odporom zatiranih, upravičenih in od vekov posvečeni interesi Srbstva se križajo tukaj z zavratnimi težnjami Bolgarov. Makedonija ni le stoletno bojišče krščanskega hajduka z dušmaninom — Makedonija je tudi zemlja, kjer smo kot krščani primorani prelivati kri, da se ubranimo brata-nebrata, ki je pogostoma hujši od muslimanskega krvoloka. Srbska puška poka v Makedo-

trdnjavo. Mnogostolpno obzidje obdaja utrdbo in mesto s svojim pasom, ki je le na morski strani že porušen; moral se je umakniti širokim, zidanim nabrežjem, ki jih zaključuje na vzhodu daleč vidni beli stolp Beas-kula, v prošnjih časih jetnišnica težkih zločincev.

Dušan je razlagal svojim znancem to in ono o bogatem mestu, ki se jim je bližalo kakor devotka, ki hiti naproti z razprostrtimi rokami. Ko pa je opozoril Wheelerja na Beas-kulo in omenil, da se je zval ta stolp nekdanj Kanli-kula — „stolp krvi“ — ter da so zapirali vanj obsojene na smrt, je dejal poročnik:

„Kje pa ima turška vlada zdaj svoje ječe? Tudi to moramo vedeti — saj še ni gotovo, da si jih ne bi ogledali z lastnimi očmi...“

„Zdaj? In za nas?“ se je nasmehnil

„Toda ne bojmo se gospoda,“ je nadaljeval govornik. „Halila beja ni treba smatrati za tako premetenega, kakor smo sami.“

„In takrat, ko nas je imel čast spoznati, je mislil prej ko ne na vse druge reči kakor na to, da bi si zapomnil obraze,“ je dodal Ivan.

Naši prijatelji niso mislili na to, da se opirali Halilovi načrti na zavezništvo Schratena in Birbantinija!...

(Dalje prihodnjič.)

Listnica uredništva.

Popravek. V poročilu o „Slovensko-hrvatskem katoliškem shodu“ najde čitatelj mesto, kjer je ne vem kaj napravilo iz „brhkih Slovencev“ — „brhke Slovenske dame“. To neslanost tiskarskega škrata naj si vsak sam popravi da nam ne bodo podtikali slabih dovtipov in — Tominškovega pravopisa.

Posojila dobe pravne osebe in tvrdke takoj in diskretno. Priložiti je 10 vin. znamko za odgovor. Dosedaj se je izplačalo raznim osebam nad 600.000 kron. Prošnje je nasloviti pod „Reelna in hitra pomoč“ S. & Co., Kranj, pošto ležeče.

DOBER SVET

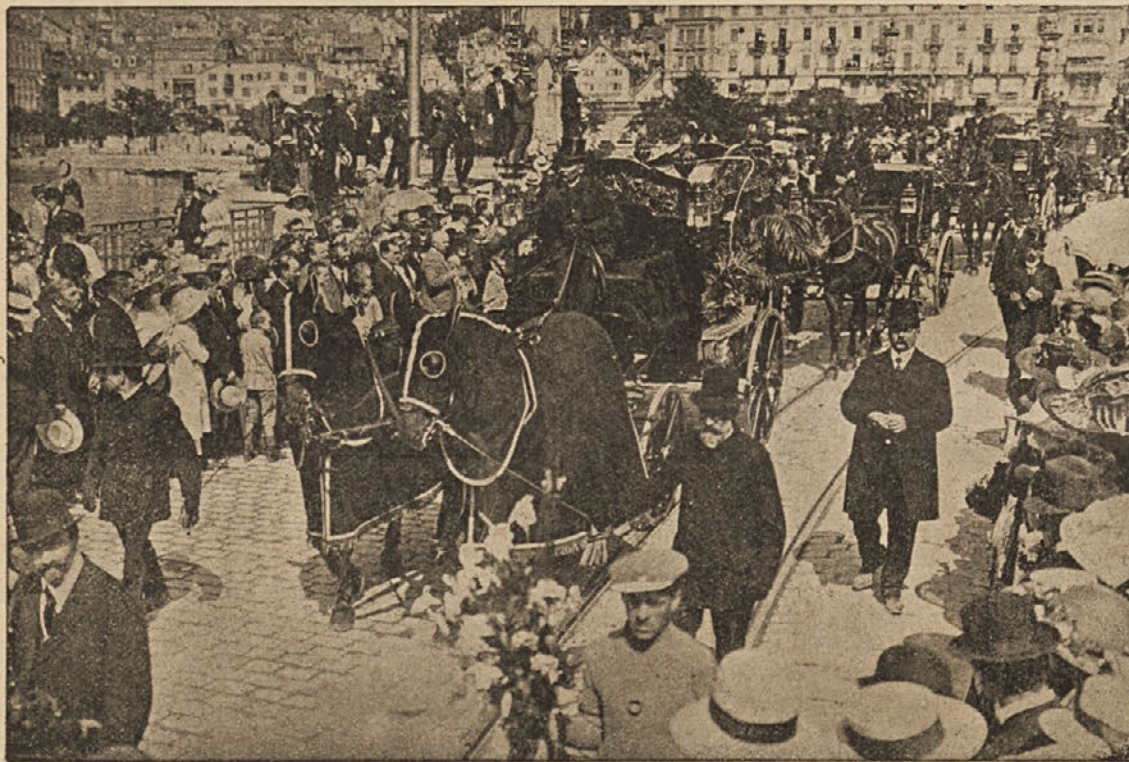
mladim materam. Učinkujoče sredstvo, ki pospešuje pri doječih ženah tvorbo mleka, ki tudi ugodno vpliva na njega kakovost, da se zaradi tega dojenčki normalno razvijajo, je po zdravniških najbolje priporočeni „GALE-GOL“. Vpliva ugodno na množino in kakovost mleka. Mleko se pomnoži za 33 do 50%. Dojenčki pridobivajo na teži praviloma in se razvijajo izvirno. — Ima prijeten okus in se rad topi v vseh tekočinah ter zadošča ena pušica za 20 dni. — Cena 3 K. — Glavna zaloga v lekarni B. Fragner, Praga III., vogal Nerudove ulice. — Zaloge v lekarnah. Kjer se ne dobiva, se pošilja po pošti proti vpslatvi K 3 70 za eno pušico, K 6 72 za dve pušici, K 9 72 za tri pušice, K 12 — za štiri pušice franko.

Učenca

sprejme z vso ostalo oskrbo Anton Soklič, slikar, pleskar in trg. barv, Kranj.

Sprejme se

2-3 dijake na hranu = in stanovanje! = V sredini mesta, v bližini pošte. Poizve se pri upravi našega lista.

Prizor iz pogreba Avg. Bebela, voditelja nemške socialne demokracije (glej predzadnjo številko!)

niji za krst častni in svobodo zlato, bolgarski komita pa polni svojo zgodovino s podlimi zločini, z ropom, umorom in posilstvom... Čemu to? Zato, da bi se obogatili s krvjo uboge raje; zato, ker ne more krotiti svoje barbarske nрави; pred vsem pa tudi zato, da bi se prebivalstvo v strahu in trepetu nagnilo k njegovi narodnosti in k njegovi cerkvi. S to sirovo politiko hočejo Bolgari ustvariti v Makedoniji umetno Bolgarstvo, tako da bi padla Makedonija ob svoji osvoboditvi — ne vem, kako si jo mislijo brez srbskega meča! — v njih naročje kakor zrelo jabolko. Zato so se razbili doslej tudi še vsi poizkusi sporazuma med srbskimi in bolgarskimi četami; zato se mora naš komita čuvati bolgarskega komite prav tako kakor turškega vojaka. Ako bi mogli reči, da komite obvladajo Makedonijo, potem bi trebalo reči tudi, da obvladajo bolgarski komite solunsko ozemlje: mi imamo dovolj truda s tem, da branimo vsaj sever pred njihovim razbojništvom. Ker je pa treba sovražnika nadzorovati, je seveda tudi jasno, da najde naš Marko kje v Solunu par tovarišev v varnem zatišju — par mož, ki nam lahko postanejo dragoceni...“

Zapad se je rdečil, ko se je bližala „Florida“ solunskemu pristanišču. S krova se je nutil naši družbi krasen pogled na to starodavno mesto, ki ima svoje ime po Tesaloniki, sestri Aleksandra Velikega.

Amfiteatralno se dviga Solun s svojimi mnogimi kupolami in minareti po znožju Kortačke gore, kronan z mogočno turško

Dušan, čeprav mu ni bila misel, da bi utegnil uživati v Solunu še enkrat gostoljublje turške pravice, nič kaj prijetna. „Hm, v Solunu nas ne bodo vlačili po ječah drugače, kakor če bi prišlo povelje od drugod...“

„Kako mislite to?“ je prašal Mr. Brown.

„Eh, ekscelenca Halil bej, ki smo mu pustili hišo v tolikem neredu, je bil gotovo vesel, če se mu je posrečilo najti našo sled. Ako sluti le količkaj, da plovemo na „Floridi“ in proti Solunu, smo lahko brez skrbi, da nam jo naigra — brzojavno, če ne drugače... Policijski načelniki in visoki lopovi gredo na Turškem drug drugemu radi na roko.“

„No vidite!“ je vzkliknil Wheeler, „potem je moje vprašanje prav koristno. Katerega kraja se moramo po tem takem ogibati? Kje bi nas torej zaprli, ako se nam pripeti kaj nemilega?“

„Napravili bi nas brez dvoma za težke zločince in nas zaprli v trdnjavo, kjer je sedaj jetnišnica za nevarne ljudi. Toda verjemite mi, gospodje: tisočkrat blagor nam, ako nam to ni namenjeno — kajti pot iz solunske trdnjave je daljša kakor vanjo... Ne glede na to, da so tukaj vajeni prenočevati makedonski vstaši, s katerimi navadno sploh ne delajo mnogo okolišev.“

„To se pravi —?“ je menil Estournelle s pomenljivo gesto.

Dušan je pomežiknil.

„No, hvala lepa!“

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodcu.

Vsebuje pravo planinsko mleko. Škatlja K 1 80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastoj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Ceno posteljno perje in puh

1 kg sivega puljenega 2 K boljsega 2 K 40 v; prima polhelega 2 K 80 v, belega 4 K; prima belega puhastega 6 K; velefiniga 7 K, 8 K in 9 K 60 v; puha sivega 6 K, 7 K, belega prima 10 K; prsni puh 12 K. Najboljši češki nakupni vir!

Naročila od 5 kg naprej franko.

:: Napolnjene postelje ::

iz gostonitega rdečega, modrega in belega nankinga, ena pernica okoli 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnica, vsaka okoli 80 cm dolga, 60 cm široka, polnjena z novim sivim, stanovitnim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14, 16 K; posamezne zglavnice 3, 350, 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 15, 18, 20 K; zglavnica 90 cm dolga, 70 cm široka 4 50, 5, 550 K; spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka K 13 — in 15 —. Razpošilja se po poizetju, od 10 K naprej franko ali če se plača naprej.

Maks Berger, Dešenice štev. 196/4. Češki les (Böhmerwald).

Nikakršen riziko, ker je zamena dovoljena ali se pa vrne denar. Bogato ilustrovani cenik vse posteljne brezplačno.